

KRIMINĀLISTIKAS UN OPERATĪVĀS DARBĪBAS TEORIJAS APAKŠNOZARE

DETEKTĪVDARBĪBA UN DAŽAS PAZUDUŠU PERSONU MEKLĒŠANAS PROBLĒMAS*

Mg. iur. **Leonīds Makans**,
Biznesa augstskola "Turība", Latvija

Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2014.–2020. gadam kā viena no galvenajām prioritātēm ir noteikta cilvēka drošums, ar kuru saprot indivīda spēju nezaudēt drošību un drošības sajūtu, bet to zaudēšanas gadījumā – tās atgūt, tāpēc nozīmīgi ir dažādu drošības gādnieku – cilvēku, organizāciju un institūciju pasākumi, kuri atsevišķam indivīdam vai to grupām palīdz radīt un uzturēt drošību¹.

Cilvēku pazušanas fenomens ir viens no sabiedrības drošības sajūtu negatīvi ietekmējošiem apdraudējumiem, kura novēršanā ievērojama loma ir policijai, detektīvsabiedrībām un citām nevalstiskām organizācijām, kuras nodarbojas ar pazudušu cilvēku meklēšanu.

Iespējams, tieši tāpēc neizpratni un diskusijas izraisīja ziņa par reformām Valsts policijas Kriminālpolicijas pārvaldē, kuras rezultātā nodaļa, kas nodarbojusies ar bezvēsts pazudušu cilvēku meklēšanu, pievienota struktūrai, kas izmeklē noziegumus pret personas dzīvību un veselību².

Raksta mērķis ir vērst interesentu uzmanību uz vairākām bezvēsts pazudušu personu meklēšanas problēmām, norādot iespējamus to risinājuma ceļus un iespējas. Šai nolūkā izpētīti speciālais un citas literatūras avoti par aplūkojamo tematu, kā arī Latvijas Policijas akadēmijas sadarbībā ar Valsts policijas Galveno Kriminālpolicijas pārvaldi veiktie pētījumi – "*Sākotnējie pasākumi bezvēsts pazudušu personu slepkavību atklāšanā*", "*Policijas meklējamo personu atrašanas metodika Latvijā un ārzemēs*", zinātniski praktisko konferenču materiāli par personu meklēšanas jautājumiem³, kā arī autora personīgā pieredze, piedaloties augstāk minēto pētījumu veikšanā, un vairāk kā divdesmit gadu prakses pieredze, strādājot kriminālpolicijā.

Pazudušu personu meklēšana uzskatāma par vienu no sarežģītākajiem pienākumiem, ko nosaka ne tikai tai raksturīgā situāciju neskaidrība un svarīgā loma noziedzīgu nodarījumu prevencijā un atklāšanā, bet arī lielā ētiskā nozīme.

Kur palicis cilvēks, kas ar viņu noticis, vai viņš cietis nelaimes gadījumā, vai kļuvis par noziedzīga nodarījuma upuri, vai ir vēl dzīvs – tie ir jautājumi, uz kuriem vēlas rast atbildi pazudušā tuvinieki. Ilglaicīga šādas personas prombūtne daudzkārt pastiprina neziņas un cerību izraisīto satraukumu, kas nereti ieilgst gadiem, vai arī tiek uztverta kā smags un neatsverams zaudējums. Noskaidrojot pazudušo likteni, šīs mokošās jūtas tiek novērstas. Tāpēc sabiedrībā tik jūtīgi tiek uztverti personu pazušanas gadījumi, bet aktīva un prasmīga rīcība, iejūtīga attieksme un sadarbība ar pazudušā tuviniekiem palīdz ne tikai atrast pazudušo, bet arī nostiprināt iedzīvotāju uzticību policijai, detektīvsabiedrībām un citām nevalstiskām organizācijām, kuras veic pazudušu cilvēku meklēšanu, vairot to autoritāti un mazināt draudu un baiļu sajūtu ikvienā sabiedrības locekļi.

Konstatējot noteiktas personas pazušānu, parasti pieņemts prognozēt, ka tas ir saistīts ar briesmām viņas dzīvībai un veselībai⁴. Jau kopš 18.–19. gs. mijas, kad veidojās policijas modelis, kas tuvs mūsdienām, personas pazušānu vienmēr tikusi uzskatīta par vienu no iespējamām slepkavības indikācijām. Šis pieņēmums nav zaudējis aktualitāti arī mūsdienās. Pazudušu personu slepkavības jeb tā sauktās bezliķa slepkavības, kad noziegums maskēts ar personas bezvēsts pazušānu, tiek apskatītas kā specifisks slepkavību veids un to izmeklēšanas metodika atrodamā ikvienā kriminālistikas mācību grāmatā⁵, bet pazudušu personu meklēšana allaž bijusi iekļauta tajās

kriminālpolicijas struktūrās, kuras nodarbojas ar slepkavību atklāšanu⁶. Tāpēc Valsts policijas Kriminālpolicijā veiktās reformas uzskatāmas par pamatotām. Domājams, neizpratni un neskaidrību rada masu medijos laiku pa laikam publicētās un nekritiski interpretētās ziņas par bezvēsts pazudušo personu skaitu, kas mūsdienu žurnālistikai, ievērojot tās sensacionālo ievirzi, ir raksturīgi. Piemēram, varam uzzināt, ka “policija ik gadu meklē vairāk nekā 1000 pazudušu personu”, vai “policijā reģistrēti vairāk nekā 2000 iesniegumu, un šie cipari ir līdzīgi gadu no gada”⁷. Šādi paziņojumi, protams, ir satraucoši ikvienam, kurš nav iedziļinājies personu meklēšanas problemātikā un pieredzē, kura, kaut arī nežēlīgi, tomēr pareizi liecina, ka daudzas kā bezvēsts reģistrētas personas tādas nemaz nav, bet daudzi pazuduši cilvēki nav reģistrēti kā pazuduši⁸.

Šo atziņu apstiprina arī skaitļi, kuri zem satraucošajiem rakstu nosaukumiem nav minēti, vai arī nav interpretēti. Piemēram, pēc elektroniskā notikumu žurnāla datiem policijā ar iesniegumiem par personu bezvēsts pazušanu fiksēti 4890 gadījumi, bet 4257 jeb 87,0% gadījumu nav bijusi nepieciešamība pazudušos izsludināt meklēšanā, jo tie atrasti vai atradušies īsā laikā.

Tāpat varam atrast ziņas, ka 2016. gada oktobrī “par bezvēsts pazudušajiem jau izsludināti 878 cilvēki, kas ir vairāk nekā iepriekšējos gados kopumā, pirms gada bezvēsts gada laikā bija pazuduši par 148 cilvēkiem mazāk, bet 2014. gadā – par 177 cilvēkiem mazāk, apmēram 30 – 40% no pazudušajiem vēlāk tiek atrasti miruši; ja runā par mirušo atrašanu, tad jāsaprot, ka vairāk nekā 90% gadījumu sastopamies ar nelaiemes gadījumiem un pašnāvībām (noslīkst, ielūst ledū), pārējie gadījumi, krietni mazākā skaitā, ir tādi, kad pret šīm personām izdarīti noziedzīgi nodarījumi (respektīvi – cilvēki ir noslepkavoti.)”⁹. No šeit minētā nav grūti secināt, ka absolūtos skaitļos atrasto dzīvo skaits veido 527, mirušo – 351, no tiem 316 bojā gājušo nelaiemes gadījumos, bet 35, jeb 3,98% ir slepkavību upurī, un tas nav maz.

Runājot par ievērojamo atrasto mirušo, tai skaitā nelaiemes gadījumos bojā gājušo, skaitu, uzmanību izraisa 2004.–2005. gados izmeklētās 38 sirmgalvju slepkavības, kuras izdarīja viena persona, upurus nožņaudzot, tomēr pirms vainīgā atmaskošanas vairāki noslepkavotie tika apbedīti kā miruši slimības rezultātā¹⁰.

Ar jebkuras personas, tai skaitā bezvēsts pazudušas, meklēšanu cieši saistīta ir nezināmu mirušo personības noskaidrošana, kas apstiprina jau iepriekš minēto tēzi par daudzām

faktiski pazudušām personām, kuras nav reģistrētas kā pazudušas. 2015. gadā uzskaitē bija 324 ilgāk kā piecus gadus neidentificēti līķi un 211 ilgāk par pieciem gadiem neatrastas pazudušas personas. Ievērojot to, ka arī agrāk ir bijuši gadījumi, kad nepareizi noteikta nevardarbīga nāve, nerodas pārliecība par absolūti precīzu nelaiķu nāves cēloņa noskaidrošanu, un līdz ar to Valsts policijas organizatoriskie pasākumi pazudušu personu meklēšanā ir pamatoti.

Kā ilustrāciju tam var minēt Jelgavas PRPP izmeklēto Ineses Z. pazušanas faktu, kad sadzīves raksturojums un situācijas izpēte liecināja par to, ka sieviete nogalināta. Aizdomas krita uz Ineses Z. piedzīvotāju, kuru pārbaudīja ar poligrāfu. Vīrietis noliedza saistību ar Ineses Z. pazušanu, bet poligrāfa pārbaudē secināja, ka vīrietis melo. Atkārtotā poligrāfa pārbaudē tika secināts, ka vīrietis nav saistīts ar sievietes pazušanu. Pēc diviem gadiem vīrietis sāka dzīvot ar citu sievieti. Šī sieviete pēc tam, kad piedzīvotājs bija viņu piekāvis, sniedza policijai informāciju, ka Inese Z. strīda laikā tikusi nogalināta, un vīrietis kopā ar draugiem līķi aizvedis uz mežu un apracis. Pēc kaulu DNS ekspertīzes veikšanas tika noteikts, ka apraktā ir Inese Z., un vīrietis atzinās noziedzīgajā nodarījumā¹¹.

Domājams, viena no pazudušu personu problēmām ir pārāk plaša pazudušas personas jēdziena interpretācija. Parasti par pazudušu uzskata:

- kādu, kura atrašanās vieta nav zināma un pēc saprātīga termiņa iztecēšanas paliek nenoskaidrota,

- vai kādu, kura nepārtraukta un neizskaidrojama prombūtne dod pamatu radniekiem griezties tiesā, lai atzītu personu par mirušu un sadalītu tās mantu¹². Līdztekus neskaidrībai par personas atrašanās vietu vēl jābūt pamatotām bažām par iespējamām apdraudējumiem¹³.

Līdzīgi pazudušu cilvēku jautājums risināts arī Latvijā – Civillikums, regulējot aizgādību pār promesošo un pazudušo personu mantu, nosaka termiņus, kuros promesošā vai pazudusī persona atzīstama par mirušu un ar to saistītos mantiskos jautājumus¹⁴. Šeit noteiktie termiņi pārņemti un iekļauti attiecīgos policijas noteikumos par pazudušu personu meklēšanu.

Savukārt saskaņā ar Operatīvās darbības likumā noteikto pazudušas personas ir tādas

“kuras pēkšņi un bez acīmredzama iemesla pametušas savu pastāvīgo vai pagaidu uzturēšanās vietu, neievēro savu ierasto dzīvesveidu un sazināšanās ar tām nav iespējama, kā arī nepilngadīgo un to personu meklēšana, kuras vecuma, to fiziskā, garīgā stāvokļa vai slimības dēļ ir aprūpējamas, bet aizgājušas no mājām, ārstniecības iestādēm vai citām uzturēšanās vietām”¹⁵.

Ja šaubas neizraisa aprūpējamo un nepilngadīgo iekļaušana bezvēsts pazudušo skaitā viņu paaugstinātās viktimitātes dēļ, tad ierastā dzīvesveida neievērošana un nespēja sazināties ar personu, domājams, vēl nevar būt pietiekams iemesls uzskatīt, ka persona pazudusi. Kā piemēru varētu minēt tos gadījumus, kad personas aizbrauc uz ārzemēm un neuztur sakarus ar dzimtenē palikušajiem radniekiem un tuviniekiem¹⁶. Tie ir cilvēki, kuri ilgāk vai mazāk ilgi dzīvo ārzemēs un kaut kādu iemeslu dēļ pārtraukuši sazināties ar radiem vai tuviniekiem. Šādu cilvēku uzskatīšana par bezvēsts pazudušiem ir nepamatota. Viņi ir aizbraukuši uz ārzemēm, bet atzinumu par viņu bezvēsts pazušānu varētu izdarīt valstu, kurās šie cilvēki dzīvo, policijas dienesti, konstatējot personas bezvēsts pazušānas raksturīgākās pazīmes – veselības un dzīvības apdraudējumu vai eventuālas slepkavības indikācijas. Šādām situācijām būtu lietderīgi ieviest jēdzienu *persona, kura zaudējusi sakarus ar tuviniekiem*, kas pazīstams citās valstīs un paredz tādu personu meklēšanu, nosakot atšķirīgu meklēšanas režīmu¹⁷. Piemēram, Krievijā līdztekus pazudušu personu meklēšanai paredzēta personu, kuras zaudējušas sakarus ar tuviniekiem vai laulātiem, meklēšana, kuras termiņš ir pieci gadi, pēc tam meklēšanu izbeidz.

Šādu personu meklēšanu veic arī Latvijas Sarkanais Krusts, kuram ir sakari un iespējas izmantot Sarkanā Krusta¹⁸ un Sarkanā Pusmēness organizāciju iespējas visā pasaulē¹⁹. Cita sabiedriskā organizācija, kura Latvijā nodarbojas ar pazudušu cilvēku meklēšanu ģimenes atkal apvienošanas nolūkos, ir Pestīšanas Armija²⁰. Domājams, šīs organizācijas varētu būt labi sadarbības partneri gan policijai, gan personu meklēšanā iesaistītajām nevalstiskajām organizācijām.

Nobeigumā jāatzīmē ar pazudušu personu meklēšanas termiņiem saistītās problēmas. Patlaban pazudušu personu meklēšanas termiņš ir desmit gadi, bet gadījumos, ja persona

pazudusi apstākļos, kuros prognozējama tās bojāeja, termiņš ir pieci gadi. Tomēr šie termiņi ir ņemti no Civillikuma mantisku jautājumu regulējumam paredzētajām normām. Savukārt pazudušu personu meklēšana var būt saistīta ar slepkavības iesēju, līdz ar to precīzāk būtu vadīties no nodarījumam noteiktā noilguma termiņa. Pamatojumu tam var rast arī praktiskās situācijās, kad slepkavības vai personu nolaupīšanas atklājas pēc desmit gadu termiņa iztecēšanas. Piemēram, 2012. gadā kāds vīrietis atzinies pirms 11 gadiem izdarītā patēva slepkavībā, patēva līķi apracis netālu no mājām²¹. Savukārt Daugavpilī atrasts pirms 16 gadiem pazudis bērns²².

Ir saprotams, ka lietā ir veikti visi iespējamie meklēšanas pasākumi, un turpmāka meklēšana nenotiek, taču materiālu zudums liedz novērtēt veiktā rezultātus un pamanīt nepilnības, kļūdas vai arī veiksmīgu pasākumu pielietojuma piemērus. Šādas ziņas var izmantot meklēšanas taktikas pilnveides vajadzībām. Tāpēc patlaban esošie personu meklēšanas termiņi būtu pārskatāmi.

Saskaņā ar publikācijām plašsaziņas līdzekļos, ievērojama nozīme pazudušu personu meklēšanā tiek piedēvēta nevalstiskai organizācijai *Bezvēsts.lv*²³, organizācijas darbība sevišķi spilgti un rezultatīvi izpaužas sākotnējo meklēšanas pasākumu veikšanā, tūlīt pēc paziņojuma par cilvēka pazušānu. Domājams, tieši šādas nevalstisko organizāciju aktivitātes visādi būtu jāsekmē un jāatbalsta, nodrošinot tām nepieciešamo metodisko un tiesisko atbalstu jomās, kurās šīm organizācijām trūkst pilnvaru. Piemēram, pazudušās personas dzīves telpas apsekošana, kas ir viens no nepieciešamiem sākotnējiem pasākumiem un jau meklēšanas sākumposmā var norādīt pareizākos turpmāko meklējumu virzienus. Tas nereti netiek ievērots, un pazudušo meklējot, ievietojot informāciju arī sociālajos tīklos, dzīvesvietu neiedomājas apsekot, bet meklējamais izrādās miris²⁴. Tā kā personu meklēšana, pirmkārt, tomēr ir policijas kompetence, tad policijai būtu jābūt sadarbības iniciatorei ar nevalstiskām institūcijām, kuras nodarbojas ar personu meklēšanu.

Viens no likumā paredzētajiem detektīvdarbības pakalpojumiem ir bezvēsts pazudušu personu meklēšana²⁵. Detektīva iespējas personas likteņa noskaidrošanā ir visai plašas, it īpaši sākotnējo pasākumu veikšanā, lai

noteiktu, kādas darbības meklējamā persona veikusi pirms pazušanas, kontaktpersonu aptaujā u. c. Tāpēc policijai iespēju robežās vajadzētu izmantot arī detektīvu iespējas personu meklēšanā.

Secinājumi

Ievērojot raksta sākumā minēto tēzi par to, ka ne visas personas, kuras pieteiktas kā bezvēsts pazudušas un ne visas tiešām pazudušās personas ir reģistrētas kā pazudušas, varam pieņemt, ka sadzīvē eksistē virkne iemeslu, kuru dēļ cilvēki varētu nevēlēties griezties policijā saistībā ar tuvinieku meklēšanas nepieciešamību. Tāpēc,

neskatoties uz to, ka likums paredz detektīvsa-
biedrību un detektīvu iespēju veikt pazudušu
personu meklēšanu, kā arī sniegt citus pakal-
pojumus, ja tie nav pretrunā ar likumu un tiek
sniegti fiziskajai vai juridiskajai personai, lai aiz-
sargātu tās tiesības un likumīgās intereses, tomēr
Detektīvdarbības likuma 2. panta otrās daļas 2.
punktu vajadzētu papildināt ar norādi par per-
sonu, kuras zaudējušas sakarus ar tuviniekiem,
meklēšanas iespēju.

*Redakcijas piezīme: Raksts tapis pirms plašu
rezonansi guvušās bērna pazušanas Liepājā.

Atsauces

- ¹ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014. - 2020. gadam. <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4247>
- ² Anstrate V. Valsts policija likvidē bezvēsts pazudušo personu meklēšanas nodaļu. 2017. gada 24. marts, <http://lr1.lsm.lv/lv/raksts/aktuali/valsts-policija-likvide-bezvests-pazuduso-personu-meklesanas-nod.a83784/>
- ³ Sk.: Latvijas Policijas akadēmijas raksti, Nr.13, 2006, 100.–111. lpp.; Administratīvā un kriminālā justīcija, Nr.4, 2000., 32.–42. lpp.; Makans L. Sākotnējie pasākumi bezvēsts pazudušu personu slepkavību atklāšanā. Rīga, LPA, 1996., 82. lpp.; Makans. Policejiskā meklēšana. Rīga, LPA, 1999., 139. lpp.
- ⁴ Sk.: General investigations: Missing persons. Policy and Procedure Manual – Field version. Toronto, 1993; Klages U., Shlieper K.D. Polizeiliche Bearbeitung von Vermisstenfallen. Heidelberg, Kriminalistik Verlag, 1995; Zielfahndung des LKA NRW. Seminar “Observation/Fahndung für Angehörige der Polizei der Republik Lettland”, Polizeifortbildungsinstitut, Neuss, 1998.
- ⁵ Kriminālistika. Noziegumu izmeklēšanas metodika. Rīga, 2000., 49.–54. lpp.
- ⁶ Dictionary of Crime Criminal Justice, Criminology, & Law Enforcement, Jay Robert Nash, Paragon House, New York, 1992.
- ⁷ Anstrate V. Pazudušu cilvēku meklēšanas nodaļu policijā pievieno citai struktūrai; arodbiedrība neizpratnē. 2017. gada 24. marts. <http://www.lsm.lv/lv/raksts/latvija/zinas/pazudusu-cilveku-meklesanas-nodalu-policija-pievieno-citai-strukturai-arodbiedriba-neizpratne.a229457/>
- ⁸ Haglund D. The National Crime Information Center. Missing and Unidentified Persons System Revisited. Journal of Forensic Sciences 1993, No.2, p. 360 – 380.
- ⁹ Skarbā statistika, cik no bezvēsts pazudušajiem atrodas dzīvi un cik miruši. 2016. gada 29. oktobris, <http://jauns.lv/raksts/zinas/11931-skarba-statistika-cik-no-bezvests-pazudusajiem-atrodas-dzivi-un-cik-mirusi>
- ¹⁰ Atstāj spēkā mūža ieslodzījumu par sirmgalvju slepkavību notiesātajam Petrovam. www.DELFI.lv, 2006. gada 22. marts.
- ¹¹ Rekscs K. Meklēšanas darba organizācija Jelgavas PRPP. Maģistra darbs, Rīga, LPA, 2009.
- ¹² Black’s Law Dictionary. Eight Edition. Bryan A. Garner Editor in Chief, 2004. West a Thompson business, printed in the USA.
- ¹³ Haglund D. The National Crime Information Center. Missing and Unidentified Persons System Revisited. Journal of Forensic Sciences 1993, No. 2, p. 360 – 380.
- ¹⁴ Civillikums. Pirmā daļa. Ģimenes tiesības. 28.01.1937. likums/Valdības Vēstnesis, 41, 20.02.1937. 370.–381.p.
- ¹⁵ Operatīvās darbības likums. 2.p. 5. p. “Latvijas Vēstnesis”, 131, 30.12.1993.
- ¹⁶ Sk.: Labas ziņas: pazodusī Liāna sazinājusies ar tuviniekiem. <http://www.la.lv/papildi-devas-pelna-uz-arzemem-un-pazuda-par-lianu-nopietni-satraukti-tuvinieki/>; Tuvinieki ceļ trauksmi: ārzemēs pazudis Ivans. <http://www.la.lv/tuvinieki-cel-trauksmi-arzemes-pazudis-ivans/>; Vācijā pazudis

- dobelnieks Jānis. <http://apollo.tvnet.lv/zinas/vacija-pazudis-dobelnieks-janis/782541>.
- ¹⁷ Sk.: http://ygro.narod.ru/info_rozisk_oro.htm; <https://www.google.lv/search?newwindow=1&site=&source=hp&q=розыск+лиц+утративших+связь+с+родственниками&oq=лиц>
- ¹⁸ Martin S. The missing. International Review of the Red Cross. 2002 Vol. 84 No 848, https://www.icrc.org/en/download/file/20255/irrc_848.pdf
- ¹⁹ Katiša M. Latvijas Sarkanā Krusta loma pazudušo cilvēku meklēšanā. Administratīvā un Kriminālā Justīcija, Nr. 4, 2000, 32. – 42. lpp.
- ²⁰ God's Private Eye by Bramwell Pratt. A glimpse into the fascinating work of The Salvation Army Investigation Department. Printed in Great Britain by The Campfield Press, St. Albans, 1988.; Kaiser S. Paul. Salvation Army. The Grolier Dictionary. Grolier Electronic publishing, 1993.
- ²¹ Jauns vīrietis atzīstas pirms 11 gadiem izdarītā patēva slepkavībā. Diena, 2013. gada 10. decembris. <https://www.diena.lv/raksts/latvija/kriminalzinas/jauns-virietis-atzistas-pirms-11-gadiem-izdarita-pateva-slepkaviba-13982736>
- ²² Daugavpilī atrasts pirms 16 gadiem pazudis bērns. LNT, 2008. gada 17. marts. http://www.tvnet.lv/zinas/latvija/320206-daugavpili_atrasts_pirms_16_gadiem_pazudis_berns
- ²³ Organizācija BEZVESTS.LV. <http://www.bezvests.lv/lv/>
- ²⁴ Dzīvoklī atrod bezvēsts pazudušu sievieti – diemžēl mirušu. 2017. gada 9. marts. <http://www.la.lv/dzivokli-atrod-bezvests-pazudusu-sievieti-diemzel-mirusu/>
- ²⁵ Detektīvdarbības likums. 05.07.2001. likums/LV, 110 (2497), 20.07.2001., Ziņotājs, 16, 23.08.2001.

Abstract

The phenomenon of missing persons is one of the threats to the public perception of security, in whose preventing significant role belongs to police, detective companies and other non-governmental organizations involved in the search for missing persons.

Searching for missing persons is considered as one of the most difficult tasks, which is determined not only by the inherent uncertainties of the situation and the important role in preventing and detecting criminal offenses, but also by the major ethical significance.

The aim of this article is to draw attention of people to number of problems of missing persons, indicating possible ways and means of solving their problems. For this purpose had been investigated either sources of special and other literature on the topic under study and the research carried out by the Latvian Police Academy in cooperation with the State Police's Main Criminal Police Board on measures for the detection of missing persons killings and the methodology of finding persons in Latvia and abroad", as well as materials from practical conferences related to issues of person search.

Аннотация

Феномен пропажи людей представляет собой одну из угроз, оказывающих негативное воздействие на чувство общественной безопасности. В предупреждении данной угрозы значительная роль принадлежит полиции, детективным и другим негосударственным организациям, занимающимся розыском пропавших людей.

Розыск пропавших лиц следует рассматривать как одну из сложнейших обязанностей, что определяется не только характерной для неё неясностью ситуаций и важной ролью в превенции и раскрытии преступных деяний, но и большим этическим значением.

Цель статьи – привлечь внимание заинтересованных лиц к многочисленным проблемам розыска пропавших без вести лиц, а также указать возможные пути их решения. В целях решения поставленных задач автором в статье представлен обзор специальной и иной литературы по рассматриваемой проблеме, а также использованы материалы проведённых Академией полиции Латвии в сотрудничестве с Главным управлением криминальной полиции Государственной полиции исследований, посвящённых мероприятиям по раскрытию убийств без вести пропавших лиц и методике розыска лиц в Латвии и в зарубежных странах, а также материалы научно-практических конференций, посвящённых вопросам розыска лиц.